

БЛИНДА—ВАНЬКА КОСИЙ

Уривок з оповідання Петра Ванченка

ХЛОП'ЯК Блинда Ванька—Косий, на якому дванадцята осінь вже поклала свої зморшки, прокинувся від холоду під афішною тумбою. Він швидко підтяг ноги, загорнувся щільніше у дракий піджак, і, голосно шморгнувши носом, повернувся на другий бік, з наміром продовжити солодкий вранішній сон. Але в'їдливі холод, лизнувши по голих литках, побіг гострими дрібенькими крапками по худій скрученій спині й примусив його остаточно ростулити вії.

В афішній тумбі було темно.

Ванька почухав патлату голову, прсбїг поглядом по сірих дошках і, зустрівши косу щілину, що в цих обставинах відігравала роль вікна, підвівся й припав до неї оком.

На дворі йшов дощ. Злий гострий вітер мотався по вулицях провінційного міста і, разом з дрібними краплями холодного дощу, боляче стьобав лице прохожого. Жовте чахла листя—останок літа—зривалось під скаженим подихом з дерев й покалічене падало метеликом на брудну струпувату дорогу. Осінь паскудна, нудна, з невимовно убийчим найстрієм!

Косі очі Ваньчині засмутилися.

Він витер на віях холодні бризки, що забив у щілину різкий вітер, зітхнув важко і, незадоволено, почав чухмарити, загартовані вітрами, сонцем і болотюкою худі, чорні ноги.

Злий вітер став ще злішим. Він розганявся далеко з площі, перелітав через верхів'я дубів міського парку й роздратований, рішучий заганяв вохкий холод у щілини тумби.

Ванька підвів голову, прислухався до сумного осіннього співу, потім поглянув сердито на свої босі ноги й ображено буркнув:

— Почалося!

Колючі і несподівані, як сьогоднішній холодний ранок, спогади раптом закублились в його голові. Сірі дні торішньої осіні, повиті туманом і повні голодних блукань, поповзли перед його очима. Кожен із таких днів зупинявся на одну хвилину, просверлював його істоту, і лишав в грудях клаптик чогось холодного й неприємного, як згадка про смерть. Він сидів на оберемкові трухлявої соломи, що запасливо наносив ї сюди ще з літа й по звичці, виробленій від довгого перебування на самоті, голосно обгрунтовував ці спогади.

Прсф. Е. М. Браувштейн, що помер 16-го вересня на 62 році життя. Видатний вчений офтальмолог, хемік, лікар і громадський діяч, — майже протягом 40 років працював у Харкові.

Він витер на віях холодні бризки, що забив у щілину різкий вітер, зітхнув важко і, незадоволено, почав чухмарити, загартовані вітрами, сонцем і болотюкою худі, чорні ноги.

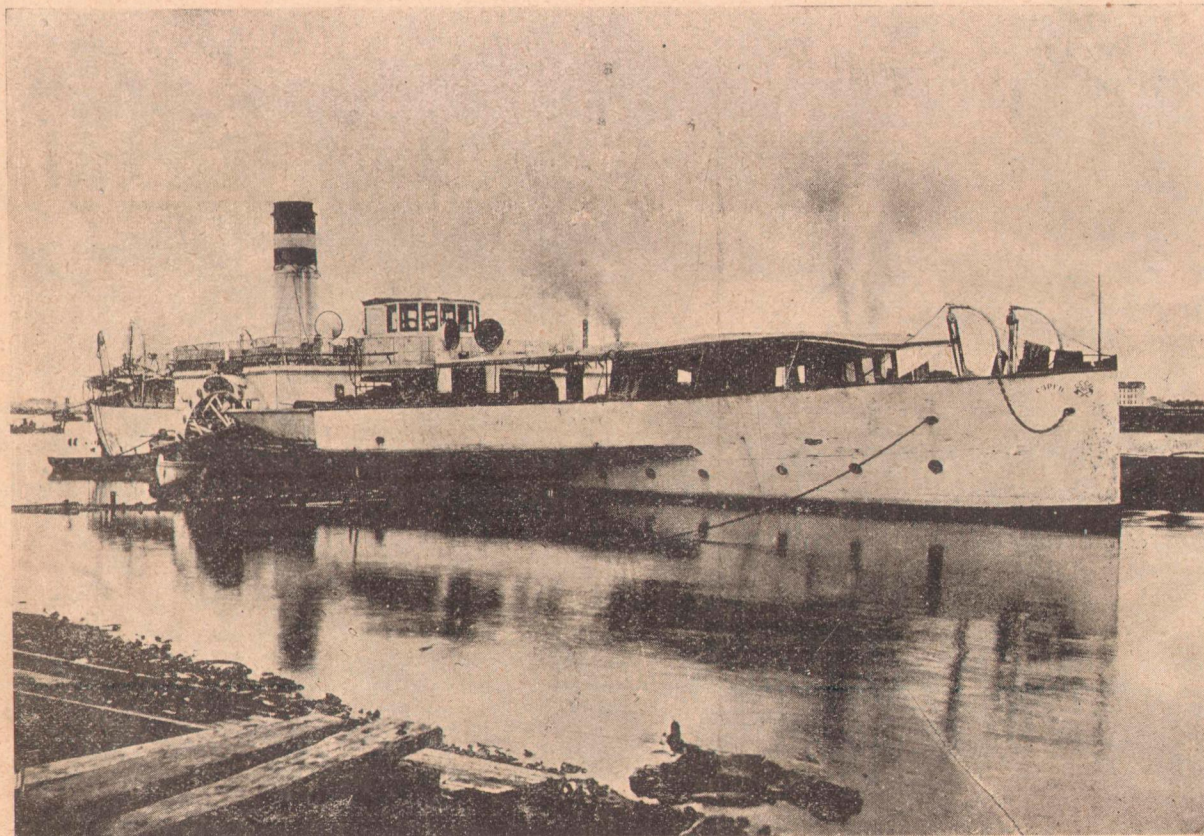
Злий вітер став ще злішим. Він розганявся далеко з площі, перелітав через верхів'я дубів міського парку й роздратований, рішучий заганяв вохкий холод у щілини тумби.

Ванька підвів голову, прислухався до сумного осіннього співу, потім поглянув сердито на свої босі ноги й ображено буркнув:

— Почалося!

Колючі і несподівані, як сьогоднішній холодний ранок, спогади раптом закублились в його голові. Сірі дні торішньої осіні, повиті туманом і повні голодних блукань, поповзли перед його очима. Кожен із таких днів зупинявся на одну хвилину, просверлював його істоту, і лишав в грудях клаптик чогось холодного й неприємного, як згадка про смерть. Він сидів на оберемкові трухлявої соломи, що запасливо наносив її сюди ще з літа й по звичці, виробленій від довгого перебування на самоті, голосно обгрунтовував ці спогади.

„БУРЕВЕСТИК“

29 серпня пасажирський пароплав Північно-західного пароплавства „Буревестник“ потерпів аварію, наскочивши носовою частиною на мола біля Ленінграда. Тепер пароплава вийнято з води й ремонтується

Прсф. Е. М. Браунштейн, що помер 16-го вересня на 62 році життя. Видатний вчений офтальмолог, хемік, лікар і громадський діяч, — майже протягом 40 років працював у Харкові.

Інколи сірі дні настільки яскраво вставали перед очима, що Ванька вже не розбирав, чи йому холодно від вітру, чи від цих колючих спогадів, що нахабно заповнили всю тумбу.

Плечі його дрібно танцювали, зуби цокотіли в такій якійсь невідомій мелодії і до всього ще котилася пасмамлива слина у роті—хотілося їсти жадібно, по звірячому.

Він підвівся, простяг руку до перекладки, але одночасно згадав, що вчора він повечеряв останніми крихтами, які переходились про чорний день по різних закапелках тумби. Він розчаровано опустив руку, і, замість снідання, скрутив товсту, пузату цигарку з газетного паперу і, придмокуючи, старанно почав її смоктати.

Ідкий дим враз наповнив собою кубло тумби.

Спогади на одну хвилину загубилися в сірих пасмах, і Ванька, зігрівши носа на вогникові цигарки, нахилився до чорного жука-вонючки, що невідомо якими шляхами забрався до нього у житло.

Жук, відчувши, що на нього звернули увагу, підняв гострий

лакірований зад і зупинився в загрожуючій позі. Ванька чомусь засміявся і взяв його, разом з соломинкою, за яку він вхопився лапками, до себе на долоно. Він підніс його до рота й довго хукав на нього, зігріваючи чорну тверду спину. Потім він обережно посадив його на солому й знову—мимохить—віддався спогадам.

Новий порив вітру наставив раптом здригнутись тумбу, і разом Ванька згадав чогось плакат-афішу про „Багдадського злодія“. Власне, він думав про нього ще вчора з вечора, засипаючи на трухлявій соломі. Йому до еліз хотілося побачити цю картину, що йшла в місцевому кіно; але зараз він забув про це, бо невимовний жаль з приводу цього веселого злодія, що в таку паскудну годину, голий в одніх квітчастих штанах, дрався кудись в гору по телефонних стовпах, заслав його душу.

Але скоро він забув про нього. Забув і про холод. Голод настирливий, нетерплячий, як у далекого пращура переважив всі думки й вигнав з тумби плаксиві спогади. Він почув як під грудьми перекочується якась хвиля й до болю стискується шлунок. Його горло частіше заходило, ковтаючи безліч тягучої слани, і цупко зліймає зуби. Він по-

ДО ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ У ФРАНЦІЇ

Ліворуч—американський міністер фінансів **Мелон**, який прибув до Парижу в справі обговорення про борги Франції та „відродження“ „франка“. В середині—**Стронг**, керівник Нью-Йоркського федерального банку. Праворуч—**Руссо**, директор „Гарантійного Тресту“

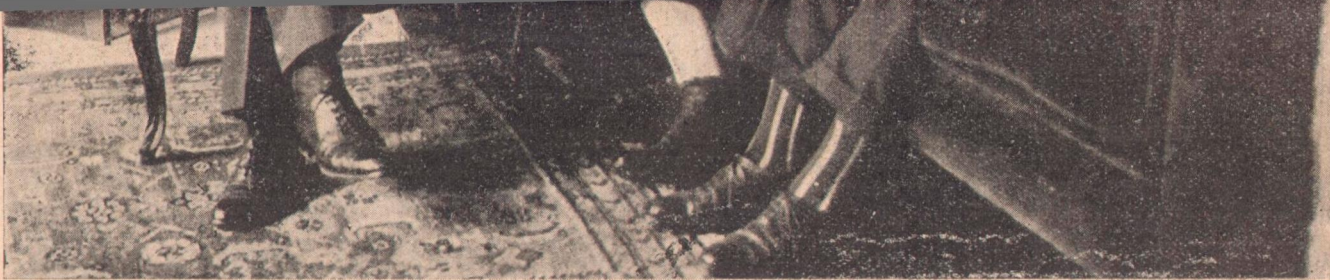
старим нехорошим словом. Безпритульний. Васька засміявся. Він набрав виразу очей, який не визнає ні в яким разі приватної власності й заглянув в бабину корзину. Але корзина була порожня... Тоді він з великим прозирством плюнув крізь

цю картину, що йшла в місцевому кіно; але зараз він забув про це, бо невимовний жаль з приводу цього веселого вроддя, що в таку паскудну годину, голий в одніх квітчастих штанах, дрався кудись в гору по телефонних стовпах, заслав його душу.

Але скоро він забув про нього. Забув і про холод. Голод настирливий, нетерплячий, як у далекого пращура переважив всі думки й вигнав з тумби плаксиві спогади. Він почув як під грудьми перекочується якась хвиля й до болю стискується шлунок. Його горло частіше заходило, ковтаючи безліч тягучої слини, і цупко здійсмає зуби. Він поглинув ще раз у щілину, плюнув зором, потім нахилився праворуч, підняв дві цеглини й з поганим настроєм, навіяним сьогодняшнім ранком, виліз на животі у глибокій рівчак, що підперізував собою величну й непохитну провінційальну тумбу.

Був міський ранок. Осінь зложилася, а вулиця ніяково надудалась задумливою куркою й кліпала мокрими віями. Заспаний службовець, з крихтами сніданку в куточках губ, піднявши високо коміра й скрививши лице в стилі мокрої осені, поспішав до установи. Проворний вітер, намнявши чуба міським дубам, вилітав на вулицю й безсоромно задирав спідниці у стидливих радянських дівчат. В таку годину, звичайно, краще сидіти в хаті, або принаймні хоть у затишному кутку з старих, покритих жовтими лишаями дошок.

Ванька виліз із рівчака й захопотано поглянув на всі боки. Дві краплі дощу вдарили його по носі, а він у відповідь на це вітання—несподіванно для свого настрою й промовних—дзвінко й весело засвистів. Товста баба, з красним носом, поточилася до паркану, боязко перекрестилася й жбурнула в обідраного

Ліворуч—американський міністер фінансів **Мелон**, який прибув до Парижу в справі обговорення про борги Франції та „відродження“ франка. В середині—**Стронг**, керівник Нью-Йоркського федерального банку. Праворуч—**Русо**, директор „Гарантійного Тресту“

старим нехорошим словом. Безпритульний Васька засміявся. Він набрав виразу очей, який не визнає ні в яким разі приватної власності й заглянув в бабину корзину. Але корзина була порожня... Тоді він з великим прозирством плюнув крізь зуби й ушкварив вздовж вулиці до великого базару.

Дайрен (хінське місто). Одна з головних вулиць—Наніни-Дорі

Він біг швидко, виляскуючи голими підощвами по мокрих дошках і щедро обдаровуючи зустрічних бризками з холодних калюж. Та на другому розі вулиці він раптом зупинився,— з досвіду, придбаного вже давно,—на зустріч ішов карась. Ванька збив на потилицю брудну будьоновку й з роблено—сумними очима протяг руку:

— Дя-я-я!.. Дай копійчку.

Дядя пройшов мовчки, дивлячись кудись поперед себе і не звернув на його руку ніякої уваги. Ванька знову натяг на лоба будьоновку й розгніваний помилкою, що зараз сталася загнав дяді пару важких матюків.

На базарну площу прийшов він пізно. Лави возів вже значно порідшали й базар в цілому загубив свою нервовість, при якій голодному легше відшукати шматок, чи на шматок хліба.

Ванька швидко пробіг біля возів, заглянув в кошики, покрутився біля баби, що на брудній ганчірці розіслала білий сир, але скрізь переконувався, що поживитись — немає чим! Він, зо-зла, ляпнув болотюкою у бабин крам, стрибнув козою через купу буряків і зупинився біля літнього дядька, що сидів на обідраних полудрабках старого розхряпаного воза.

Дядько снідав. Він держав в руках шматок чорного хліба й відрізаючи гулим ножем дрібні скибочки клав їх в рота. Його вуса й кріпкі м'язи біля вух ритмічно танцювали, а довге горло час від часу прогулювалось горбом від коміра до підборіддя.

Він подав непомітного косяка на обшарпану, босу фігуру, що з роззявленим, напруженим ротом дивилась, на його хліб і незадоволено замурчав.

погризтись зараз із-за його сніданку. Досвід як поводитись з батоном був великий, бо Ванька відскочивши в одну секунду на двадцять кроків, довго й уважно ростирив рукою свій сухий зад.

Не везло йому сьогодні! Він безнадійно поглянув на чорний шматок, що обцілований знову опинився у дядькових руках, заховав жагучу помсту в куточках сірих очей і, ступаючи по кісточки в рідку болотюку, побрів далі, базаром.

На звороті, за горбатими ятками, його ніс несподівано піймав смашний запах. Масний дух враз наповнив його ніздрі. Він швидко пробіг очима по низенькому рундукові й жалібно заморгав бровами. Куски риби, запечені в вонючій олії, кисли під дощем і дратували своєю, наче смашною шкірою, шлунок.

Мочуть коноплі

Фото-етюд Оваера

ного хліба й відрізаючи дулим ножем дрібні скибочки клав їх в рота. Його вуса й кріпкі м'язи біля вух ритмічно танцювали, а довге горло час від часу прогулювалось горбом від коміра до підборіддя.

Він подав непомітного косяка на обшарпану, босу фігуру, що з роззявленим, напруженим ротом дивилась, на його хліб і незадоволено замурчав.

Мочуть коноплі

Фото-етюд Овсера

голодного. Сита перекупка зустріла безпритульного злими зляканими очима. Але він не звернув на цю ніякої уваги. Взагалі він нічого не бачив зараз, крім великих риб'ячих хвостів, добре підшмалених і закачаних в борошні з чорненькими смаженими плямами.

Сердитий вітер ганяв шматки брудного паперу по базару, турляк з полудрабків задумливих бабів й тужився перевернути перекупку разом з стільчиком, що глибоко вграв у землю під масивним задом своєї хазяйки. Але Ванька стояв нерухомо, як монумент. Він вріс звірячим гіпнотизуючим поглядом у риб'ячий

Він, очевидно, не любив голодних роззяв і підняв вже було руку, щоб прогнати Ваньку, коли з другого боку воза підійшов веселий „продаю купую“.

Дядько захвилювався. Він не міг оборонятись зразу на два боки і через те сердито заморгав вусами. Але веселий „продаю-купую“ не зрозумів справжнього значіння цих підморгувань і, прийнявши їх на рахунок свого краму, крикнув переконуючи-здоровим горлом про незрівняну якість радянської вакси. Дядько здригнув; від несподіванки він випустив із рук чорний шматок і в той же момент Ванька й задріпаний білий цюцько спід воза кинулись на нього, як нетерплячі пси на кістку, що нарешті перепала на їх долю. Але власник гливкого хліба не розгубився. Брови його грізно зішлись, в очах засвітилась жах і жадність. Він схопив у руки батога й в один замах покритив обох безчинників, що мали

хвіст і непомітно для себе плямавав губами, наче вже ковтав смашне солоне м'ясо.

Але, нарешті, він не витримав. Погляд його ворухнувся, й на перенісся збіглися три зморшки. По звичці—беретися, він швидко оглянувся назад, і коршуном упав на рундучок.

Його били. Били не жаліючи, навіть і не так, як самі жорстоки й грубі, б'ють дітей. Але за те він їв. Товста перекупка сиділа на ньому верхи. А він не чув ні її ваги, ні її ударів, і тільки, закривши грудьми вкрадені куски,—їв, їв жадно, ледве перекусуючи, з кістками, брудом. Зупинявся тільки тоді, коли відчув, що в грудях не вистачає повітря.

Коли пухка перекупка заморилась, а Ванька проковтнув останній кусок і облизав пальці—перестав дощ. Цупкі сірі хмари раптом розірвались в одному місці й на небі народилася, схожа на білу бороду доброго діда, світла пляма.

МАНДРИВНИ

ЗІДКИ

Режисер Г. З. Грігер-Черіковер, відомий вже нашим глядачам комедією „Підозрілий вантаж“, тапер кінчав на Одеській фабриці ВУФКУ картину з єврейського життя за повістю Шолом-Алейхема.

Ця постановка—перший ступінь ВУФКУ в реалізації продукційного плану ВУФКУ, що включає постановку багатьох картин для нацменшостей.

Фільм подає історію мизики з єврейського містечка, його боротьбу за право життя, малює, як він заживає всесвітньої слави.

Син містечкового ребе—Льова Раткевич, талановитий музика, він чудово грає на скрипці. Але містечкове оточення й сімейні умовини не дають йому розвинути свого талану.

Льовушка кохається з Рахіллю, але побратися їм не дозволяє ребе. Льовушка бо багатий, а Рахіль—убога.

Льовушка рішає втікти за кордон, добитися слави, заробити грошей, щоб через два роки мати змогу стрінутися в Москві з Рахіллю. Він краде вночі в батька спід подушки ключі, витягає з комоду гроші, передає їх, як було вмовлено, маклерові Кальнішиперові за проїзд і втікає до Німеччини.

Кальнішипер перевозить Льовушку через кордон і забравши в його гроші, кидає самотою на чужині. Льовушці, щоб не вмерти з голоду, дово-

Угорі—Рахіль. Праворуч—повія та гімназист Льовушка. Поліцаї біля готелю.

диться ходити грати по дворах у бідних міських кварталах. В одній корчмі його гра звертає на себе увагу професора Берлінської консерваторії, що захопившись таланом юнака, бере його собі в учні, обіцяючи зробити з його великого музику.

Рахіль, як було вмовлено, приїздить до Москви вчитися, але євреям в Москві жити не дозволяється, і їй доводиться шукати притулку по домах роспусти. Випадково вона стріває в номерах „Герой Плевни“ (куди пускають тільки парами) студента—революціонера Бауліна, де її з ним арештовують і судять, як політичну злочинницю, співницю Бауліна.

* * *

Минуло три роки, і Льовушка Раткевич—вже знаменитий скрипник Лео Рогдай, що дає чудові збори своєму не менш знаменитому антрепренью-

рові Маффі. Маффі, скориставшись з недосвідченности Льовушиної, закріплює його на цілі роки, і, довко експлоатуючи його,—наживається на його концертах.

Відбувши каторгу, Рахіль втікає за кордон, сподіваючись знайти там свого милого.

* * *

Лео Рогдай швидко забуває свою Рахіль. Маффі зводить його з баро несою Едлен, привчає його до абсенту й гаркотиків. Льовушка закохується в баронесу.

* * *

Після довгого шукання за кордоном, Рахіль, попавши на концерт славнозвісного віртуоза Лео Рогдая, пізнає в ній свого Льовушку, старається побачитись з ним і вирвати його з рук антрепреньора. Але сама попадає до рук Маффі, що видає її поліції, як карну злочинницю, яку треба негайно вислати російському урядові.

Рахіль доводить, що вона політична, її випускають, а в цей час Рогдай, випадково підслухавши розмову Маффі з його „компанією“ й побачивши, що Едлен спить з Кальнішпером, вішається.

Рахіль рішає їхати з товаришами—емігрантами до Росії на таємну революційну роботу.

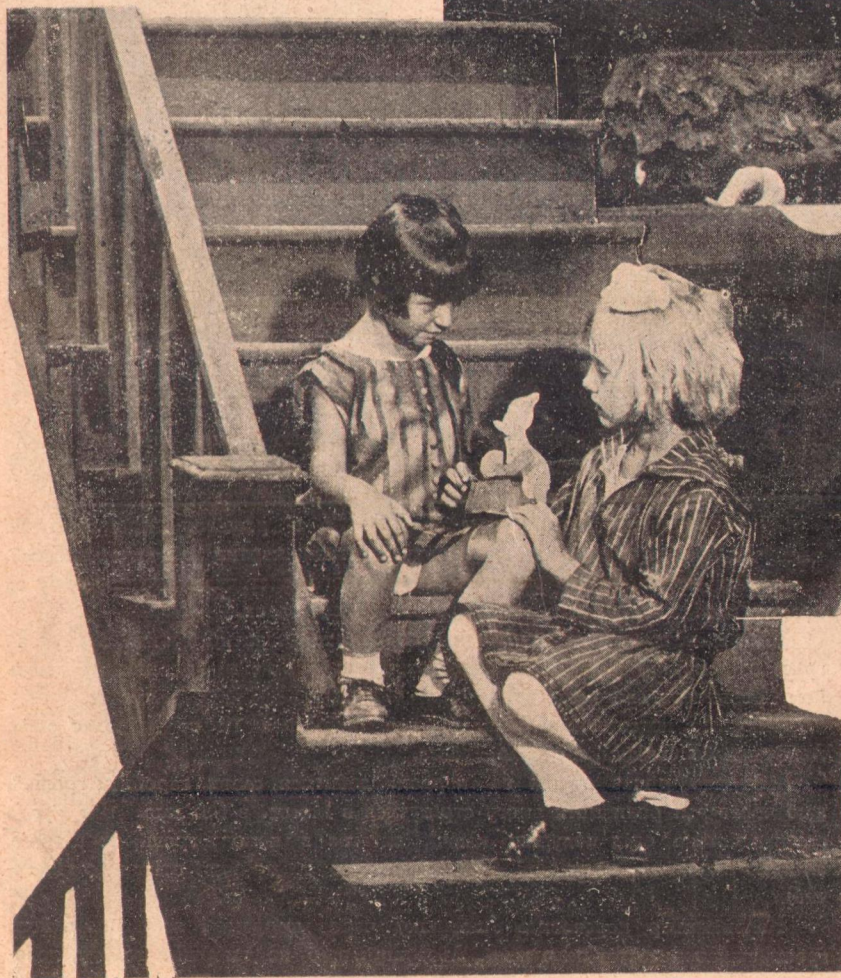
Труп перед готелем „Герой Плевни“. Праворуч—батько Льовушки—ребе. На авто—Льовушка-скрипник й антрепреньор Маффі. Унизу—діти на сходах

знаменитому
антрепенью-

Рахіль рі-
шає їхати з то-
варишами — емі-
грантами до Ро-
сії на таємну ре-
волюційну
роботу.

Труп перед готелем „Герой Плев-
ни“. Праворуч — батько Льовушки
— ребе. На авто — Льовушка-скрип-
ник й антрепеньюр Маффі. Унизу
— діти на сходах

Такий короткий сюжет картині „Мандрівні зірки“, за сценарієм письменника Бабея, що добре виконав його в сюжетнім і ілюстраційнім розумінні.

Варт згадати, що фільм цей — перша мінімальністю строку постановки: зйомки почато було 28 липня, а на 1 жовтня картина вже уде готова до випуску. Це в наших умовах все дужчого голоду на фільм, в звязку з дуже зменшеним привозом закордонних картин і зменшенням продукційних програм організацій РСФРР, — треба вважати за великий плюс режисерової роботи.

Картину знімає оператор Веріго-Дарівський.

В головних ролях фотографуються артисти: Дубровін, Шор, Ляров та інш.

НАША РЕВОЛЮЦІЯ НА АМЕРИКАНСЬКИЙ „ФАСОН“

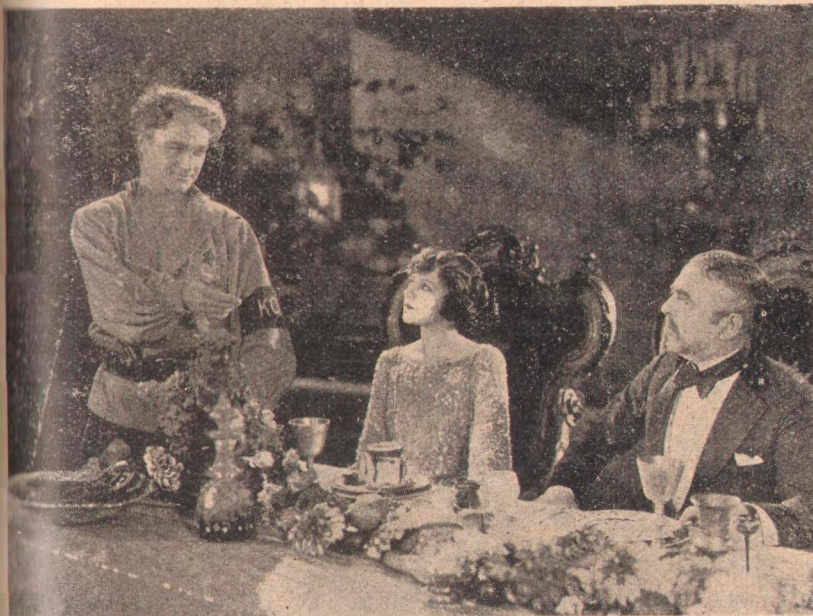
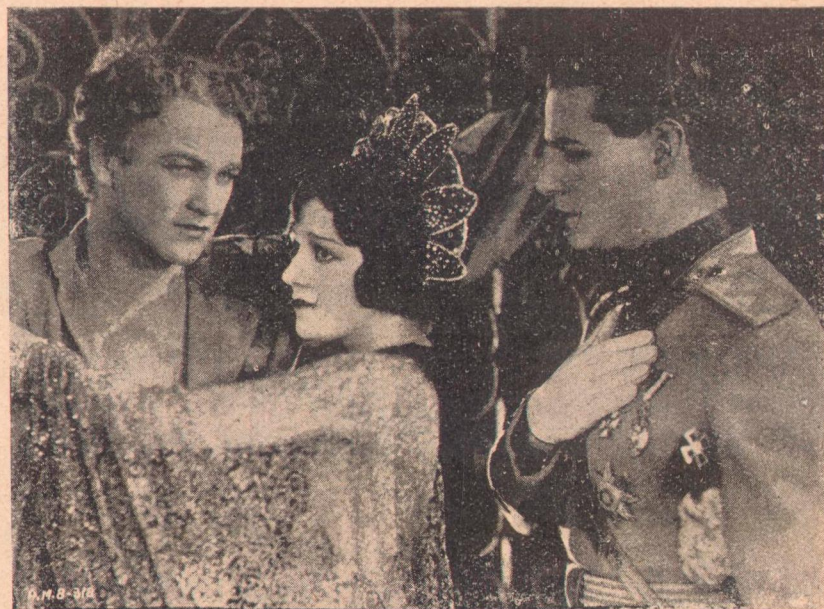
Зараз на екранах Америки демонструється новий фільм, що його ставив відомий режисер Сесіль де-Міль, „Волзький бурлака“. Фільм цей цікавий для нас тим, що чи не вперше американці спробували відбити в ньому нашу революцію.

Росповіді коротенько сюжет: княжна Віра, разом з нареченим своїм князем Дмитром, гуляючи якось по березі Волги, стівається з бурлакою, що відразу впадає їй на око. І справді, — бурлака Федір, білявий, стрункий налетень, може і княжнам подобатися. Вона не може його забути, але наруге стівається з ним лише тоді, коли спалахнула революція і Федір, який командир полку червоних, займає їхній палац.

Відбувається звичайна історія: Віра закохується у Федора, і навпаки. Князь Дмитро встраває з ревнощів у цю історію. Він намагається вбити Федора. Віра рятує Федора і т. д. і т. д. Який був кінець всієї цієї драми, читач уже знає.

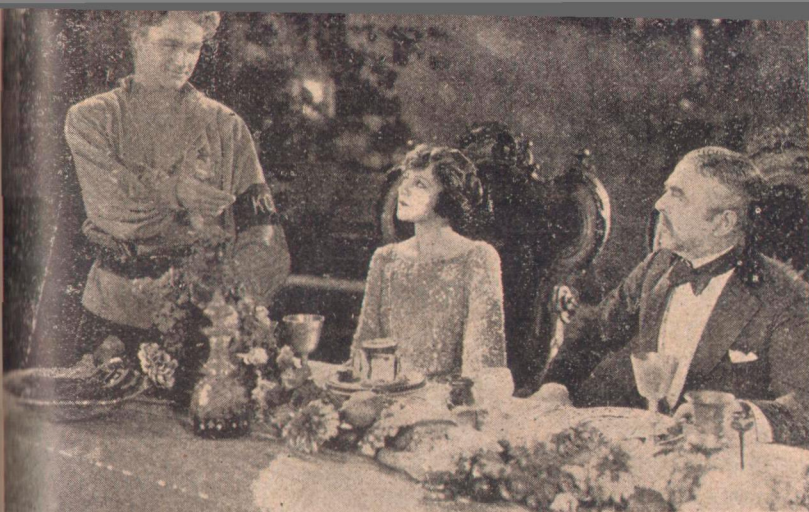
Коли б цей фільм попав до нас, він викликав би лише сміх. В Америці ж робітництво оплескує, вітаючи перемогу червоногвардійців, що руйнують царські палаци.

Що ж, добре і на цьому.

Сцени з фільму „Волзький бурлака“

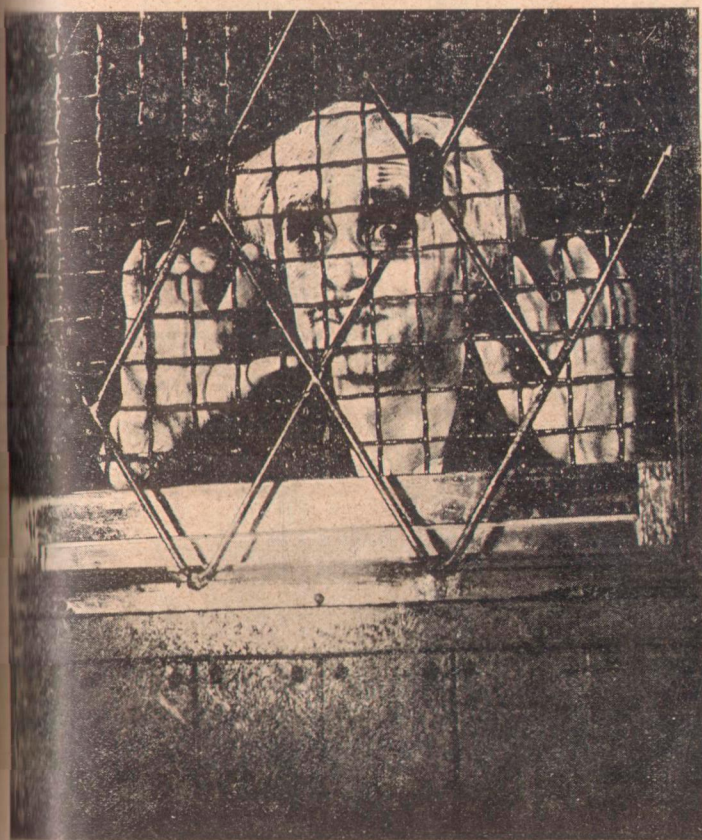
„БРАТИ ШЕЛЕНБЕРГ“

Сцени з фільму „Водзвський бурлак..“

„БРАТИ ШЕЛЕНБЕРГ“

Фільм цікавий тим, що відомий артист Конрад Фейдт виконує там відразу обидві ролі: і старшого брата Шелленберга, спекулянта й здирижера, і молодшого брата, мрійника та ідеаліста. Як то переказують, Конрад Фейдт влучно й талановито розв'язав таке важке завдання. На фотографії, що ось тут ми її навідимо, — Конрад Фейдт в обидвох своїх ролях. Цікаво те, що обидва брати можуть навіть ручкатися.

„Брати Шеленберг“. У психіатричній лікарні.

Конрад Фейдт у ролі двох братів Шеленберг

Гумореска В. Чечвянського

ЗАДАЧА ж, горожане, минулого тижня нам була,—на ноги попадали...

Прийшли ми ото на працю, розписалися, що не спізнились, порозсідалися по своїх місцях, пороскладали книжки, приготувалися, одне слово, до виробництва,—як раптом приносять із Головного Правління нашого Синдикату папірця, а там написано:

...,в зв'язку з режимом економії і беручи під увагу наказ ...НГ, пропонується вжити найрішучіших заходів до оздоровлення апарату треста „Центропудра“, з відповідним повідомленням про наслідки в трьохденний термін“...

Секретар—до голови.

Голова—комісію.

Комісія—засіла.

Засідаємо годину, дві, три... Я теж у комісію попав...

Праця стала, голова хвилюється...

Накінець, через п'ять годин склали ми акта:

...,детально обслідувавши апарат треста „Центро-

час коридором пливе собі, до ватера прямуючи, помбу наш Корній Іванович Дилигадко. Дійшовши до нас, помбу так ото потихеньку й питає:

— Що, шановні товариші, тяженько апарат оздоровити? Задача важенька, що й казати, а тільки, подумавши, задачку ту вирішити можна. Звичайно, я простий, непомітний робітник, і в комісію навіть не попав, а коли бажано нам мій погляд вислухати, будь ласка...

Ми до нього. Просимо... Одвів нас Корній Іванович на бік та й каже:

— А як ви, товариші, гадаєте, друкарщиця наша, Ольга Івановна, не може нас із цього тяжкого становища вивести? Дуже навіть може, коли подумати... Особа вона, говоритимемо одверто, хороблива, часто лікарські бюлетенчики дістає, нії, так сказати, бальзамичний—40 зафіксованих,—і коли, говорить,—її, Ольгу Івановну, замінити двома, приміром, друкаршичками по 20 годиків, то чи не буде ця реформа відповіддю на заковиристий наказ нашого синдикату?

лись, порозсідалися по своїх місцях, пороскладали книжки, приготувались, одне слово, до виробництва,—як раптом приносять із Головного Правління нашого Синдикату папірця, а там написано:

...„в зв'язку з режимом економії і беручи під увагу наказ ...НГ, пропонується вжити найрішучіших заходів до оздоровлення апарату треста „Центропудра“, з відповідним повідомленням про наслідки в трьохденний термін“...

Секретар—до голови.

Голова—комісію.

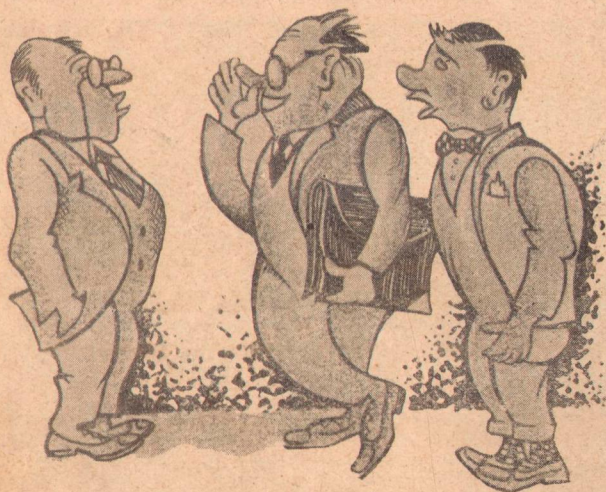
Комісія—засіла.

Засідаємо годину, дві, три... Я теж у комісію попав...

Праця стала, голова хвилюється...

Накінець, через п'ять годин склали ми акта:

...„детально обслідувавши апарат треста „Центропудра“, комісія визнає, що апарат треста досить здоровий, як фізично так і морально, а через те оздоровлення не потребує, про що, склавши цього акта, довести до відому Синдикату „Пудра-Іарфум-Шпилька“.

Що, шановні товариші, тяженько апарат оздоровити?

бо часу 2 дні є, а заходів мені виробіть! Вийшли ми од голови, стоїмо в коридорі, не знаємо що робити. А в цей

Голова, як прочитав, так і сів...

— Це ж що, — говорить, — товариші? Ви мене загубити хочете? Всі трести оздоровлюють, а ми оригіналізуємо?! Ні, так не можна. Ви, — говорить, — позасідайте ще,

ми погляд вислухати, буць ласка...

Ми до нього. Просимо... Одвів нас Корній Іванович на білоруську мову й каже:

— А як ви, товариші, гадаєте, друкарщиця наша, Ольга Івановна, не може нас із цього тяжкого становища вивести? Дуже навіть може, коли подумати... Особа вона, говоритиме одверто, хороблива, часто лікарські бюлетенчики дістає, їй, так сказати, бальзамичний—40 зафіксованих,—і коли, говорить,—її, Ольгу Івановну, замінити двома, приміром, друкарщицями по 20 годиків, то чи не буде ця реформа відповіддю на заковиристий наказ нашого синдикату? Подумайте, товариші, а я по своїй пильній справі попрямую далі, всього вам найкращого.

І тепер у нас, замість ревматичної Ольги Івановни, дві здоровесеньких пуп'яночки, з рожевенькими пальчиками на машинці стукотять.

Ех, і дякували ж ми

Корнієві Івановичу! Колективно, всією комісією пивом його частували, а голова обіцяв Корнія Івановича із 10 в 11 ряд перевести.

І тепер у нас, замість ревматичної Ольги Івановни, дві здоровесеньких пуп'яночки, з рожевенькими пальчиками на машинці стукотять.

От що значить життєвий досвід!

Да...

ТВОРЧИСТЬ

РЕНЕ ПРАГАР

КУПІВЕЛЬНА спроможність долара остаточно скоряє бідолашну Європу. В уяві європейського буржуа, Америка, як і колись, набирає вигляду „країни щастя“, „землі обітованої“. Європа зубожіла!.. Європа переживає нечувану економічну кризу!.. Який же дурень буде вкладати свої гроші в такий „мертвий“ товар, як мистецькі твори. Меценати давно вже продали свої колекції „містеру шлару“. Отже, вихід один: — в Америку!..

Зараз в Сполучених Штатах невидане збіговище мистців, нечуваний вплив художників, артистів, музикантів і т. ін. з Європейського континенту. І американці з цього пишаються. „Золоте черево“ уявило з себе невідомого мецената. Досить проглянути, бодай один, американських мистецьких часописів, щоб побачити, чого самовдоволений янки себе поважає й любить за свою культурність.

„Америка врятує світ! Єдине місце, де ще пишеться великим рясом наука, культура, мистецтво — є наша дорога Америка! Мистці всього світу прагнуть дістатися до Америки, щоб спокійно творити свої мистецькі цінності.

Все що є талановитого шукає у нас гостинності. В нашій країні збираються художники, скульптори, артисти — з Італії, Франції, Англії, Скандинавії і т. ін..“

Про одне забуває самозакоханий янки, що так солодко співає, заплуштивши очі.

Про всемогутню силу американської реклами, про продажність американської преси, що ніколи не вмістить на сторінках своїх часописів ані рядка, не отримавши за це, спочатку, доброї платні. Стопроцентний американець ніколи не купує не розрекламованого краю. А хто має гроші на рекламу? Гроші мають тільки вигнати од мистецтва, тільки всеєвропейські знаменитості, що мають високу марку й можуть знайти грошовитого імпресарію.

Решта ж мистців, — будь вони найталановитішими, — та коли не мають долара на рекламу, можуть спокійнісінько житись додому, в Європу, або халту-

бути талановита скульпторка — Рене Прагар. Вона не має доларів на рекламу, вона не має всеєвропейського імені, бо вона ще молода й не встигла його набути, бо їй не було часу про це дбати.

Рене Прагар напів-чешка, напів-французька з походження. Її творчість, зразки якої тут уміщені, вражає своєю майстерністю, вражає бездоганною вишуканістю натуралістичної форми. Маючи вроджене відчуття матеріалу, скульпторка вживає ріжний матеріал у своїй роботі. Вона працює над деревом, камінем, бронзою, залізом і що-разу з цих різноманітних матеріалів вона вносить, поруч з глибоким змістом, бездоганне розуміння фактури.

Її жіноча голова з напівзаплющеними віями, що зветься „Дух вітру“, справляє враження польоту. Інші роботи Рене Прагар, як „Руська танцівниця“, погруддя Річарда Ф. з заліза, чудові жіночі бронзові погруддя — також говорять за те, що скульпторка опанувала всіма пластичними можливостями відповідних матеріалів.

Хвилює своїм змістом і бездоганністю форми група-барельєф Рене Прагар за назвою „Поклонення“.

Барельєф вирізблений з цілого каменю творить фігури — батька, що стоючи навколуюшка приймає від жінки немовлятко.

Бездоганне відчуття матеріалу, витончене розуміння композиції, нерозривність майстерної форми з глибоким змістом —

становлять Рене Прагар в лави найвидатніших сучасних артистів-скульпторів.

І ця сама Рене Прагар, що прибилася до „гостинної“ Америки, для того, щоб знайти споживача на своє мистецтво, мусить займатися що-найогиднішою халтурою. Рене Прагар, щоб заробити на життя, працює над декоруванням садків та палаців американських багатіїв. Як ремесник-наймит вона прикрашає залі до танців, фонтани, спортивні майданчики та інші місця розваги ситого янки. Таким чином, заробивши

Рене Прагар. Канделябр із свинцю

...щина! Мистці всього світу прагнуть дістатися до
...рки, щоб спокійно творити свої мистецькі цінності.

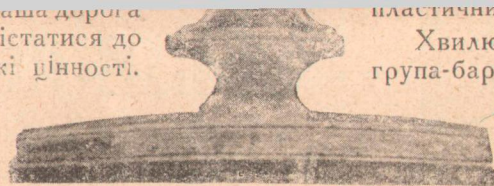
...що є талановитого шукає у нас гос-
...ности. В нашій країні збираються ху-
...ники, скульптори, артисти—з Італії,
...ранції, Англії, Скандинавії і т. ін...”

Про одне забуває самозакоханий янки,
...так солодко співає, заплучивши очі.

...всемогутню силу американської реклами, про продажність
...риканської преси, що ніколи не вмістить на сторінках своїх
...нісів ані рядка, не отримавши за це, спочатку, доброї платні.
...процентний американець ніколи не купує не розрекламо-
...ного краму. А хто має гроші на рекламу? Гроші мають тільки
...тати од мистецтва, тільки всеєвропейські знаменитості, що
...ють високу марку й можуть знайти грошовитого імпресарію.

Решта ж мистців,—будь вони найта-
...лантішими,—та коли не мають дола-
...на рекламу, можуть спокійнісінько
...татись додому, в Європу, або халту-
...чи взагалі займатись чим завгодно,
...чно до продажу патентованих підва-
...тільки не мистецькою творчістю.

...приклад, що яскраво малює життя
...ця, в країні золотого черева, може

Рене Прагар. Канделябр із свинцю

...пластичними можливостями відповідних матеріалів.
Хвилює своїм змістом і бездоганністю форми
група-барельєф Рене Прагар за назвою „Поклонення“.

Барельєф вирізблений з цілого каменю
творить фігури—батька, що стоячи навко-
люшках приймає від жінки немовлятко.

Бездоганне відчуття матеріалу, витон-
чене розуміння композиції, нерозривність
майстерної форми з глибоким змістом—

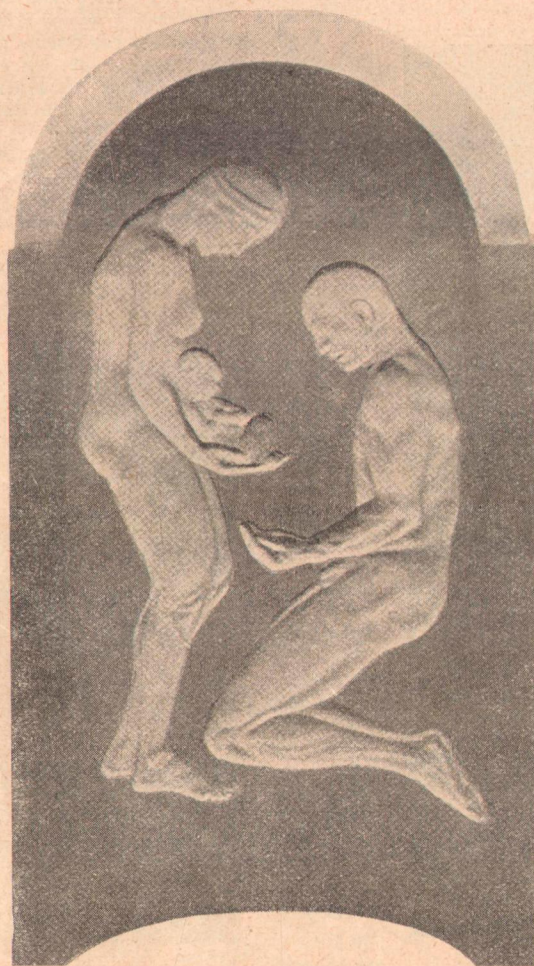
становлять Рене Прагар в лави найвидатніших сучасних
артистів-скульпторів.

І ця сама Рене Прагар, що прибилася до „гостинної“ Аме-
рики, для того, щоб знайти споживача на своє мистецтво,
мусить займатися що-найогиднішою халтурою. Рене Прагар,
щоб заробити на життя, працює над декоруванням садків та
палаців американських багатіїв. Як ремесник-наймит вона
прикрашає залі до танців, фонтани, спор-
тивні майданчики та інші місця розваги
ситого янки. Таким чином, заробивши
на життя та матеріал, Рене Прагар
відається своєму мистецтву, працює в
невимовно важких умовах над своїми
творами, яких ніхто не купує, бо вона не
розрекламована, вона „не має марки“.

К. К—ий

Рене Прагар. Голова дівчинки

Рене Прагар. Барельєф із цілого каменю

Рене Прагар. Дух вітру

Виробка посуду гончарем **Савенком-Ещенко**. Праворуч — колесо, що ним тягнуть глину з копальні

ОПІШНЯНСЬКІ ГОНЧАРІ

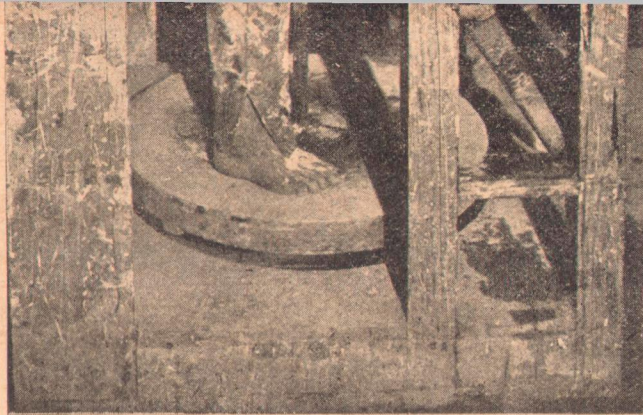
Нарис Г. Гавриленка

Всім відомі опішнянські глиняні горшки, розмальовані глечики, миски, статуєти або барельєф-бюсти Шевченка, Лисенка, Леніна та інші подібні вироби опішнянських гончарів, що ви побачите на кожному ярмарку не однієї лише Полтавщини. Опішнянці зі своїми виробами їздять до Дніпропетровська, Києва, навіть до Севастополю, Євпаторії, Ростову. Побували опішнянські гончарі 1923 року і в Москві, на виставці ВРНГ.

А коли ви побуваєте дома у старих опішнянських гончарів, то на стінах побачите в рямцях, гід шклом, похвальні листи і свідоцтва на вищі нагороди з різних великих виставок, не лише колишньої Росії, а навіть Парижу, Берліну, Відня. Майже жодне українське кустарне виробництво не набуло такої слави, як глиняні вироби гончарів Опішні, яка забилась у самий глухий куточок Полтавщини, і лежить за 40 кілометрів від залізниці.

Можливо через це й опішнянці до цього часу не кидають чумацької старовини і розвозять свої горшки возами—кучами за сотні кілометрів, і лише художні вироби та „монетку“ (свистуни, коники, попільниці) в ящиках і бочках відправляють залізницею на продаж у далекі кінці Радянського Союзу.

Виробка простого глиняного посуду розпочалась в Опішні дуже давно. Можливо це виробництво таке старе, як сама Опішня. Сприяючими умовами до цього були величезні поклади сірої гончарської глини і ті величезні ліси, які ще й до цього

Виробка посуду гончарем **Савенком-Єценком**. Праворуч — колесо, що ним тягнуть глину з копальні

Статуя **Леніна**, зроблена **Бабицьким** для Помдиту

ОПІШНЯНСЬКІ ГОНЧАРІ

Нарис **Г. Гавриленка**

Всім відомі опішнянські глиняні горшки, розмальовані глечики, миски, статуї або барельєф-бюсти Шевченка, Лисенка, Леніна та інші подібні вироби опішнянських гончарів, що ви побачите на кожному ярмарку не однієї лише Полтавщини. Опішнянці зі своїми виробами їздять до Дніпропетровська, Києва, навіть до Севастополю, Євпаторії, Ростову. Побували опішнянські гончарі 1923 року і в Москві, на виставці ВРНГ.

А коли ви побуваєте дома у старих опішнянських гончарів, то на стінах побачите в рямцях, гід шклом, похвальні листи і свідоцтва на вищі нагороди з різних великих виставок, не лише колишньої Росії, а навіть Парижу, Берліну, Відня. Майже жодне українське кустарне виробництво не набуло такої слави, як глиняні вироби гончарів Опішні, яка забилась у самий глухий кутчик Полтавщини, і лежить за 40 кілометрів від залізниці.

Можливо через це й опішнянці до цього часу не кидають чумацької старовини і розвозять свої горщики возами—кучами за сотні кілометрів, і лише художні вироби та „монетку“ (свистуни, коники, попільниці) в ящиках і бочках відправляють залізницею на продаж у далекі кінці Радянського Союзу.

Виробка простого глиняного посуду розпочалось в Опішні дуже давно. Можливо це виробництво таке старе, як сама Опішня. Сприяючими умовами до цього були величезні поклади сірої гончарської глини і ті величезні ліси, які ще й до цього часу не зникли біля Опішні по березі річки Ворскли і давали дешевий матеріал для обпалювання горшків. Через те, що такої доброї глини, крім білої глухівської, нема майже по всій Україні, то, безперечно, Опішня і є головним осередком гончарського виробництва на Україні.

Наскільки було розвинене це виробництво можна простежити за статистичними відомостями 1894 року, коли в Опішні нараховувалось біля 400 горнів (піч для обпалювання горшків); за часи війни гончарське виробництво значно поширилося. Цьому сприяло зменшення виробництва емальованого посуду, який за часи розрухи зовсім зник, так що глиняний посуд зробився єдиним посудом нашого хатнього господарства.

За відомостями 1921 року Опішня має вже біля 800 горнів. Беспосередньо в гончарському виробництві працює, приблизно, 3000 душ (за відомостями 1925 року), а коли до цього додати візників посуду, перекупців, копальників глини, то майже 4000 людей працює в цій промисловості, що складає 50 відсотків усього населення Опішні.

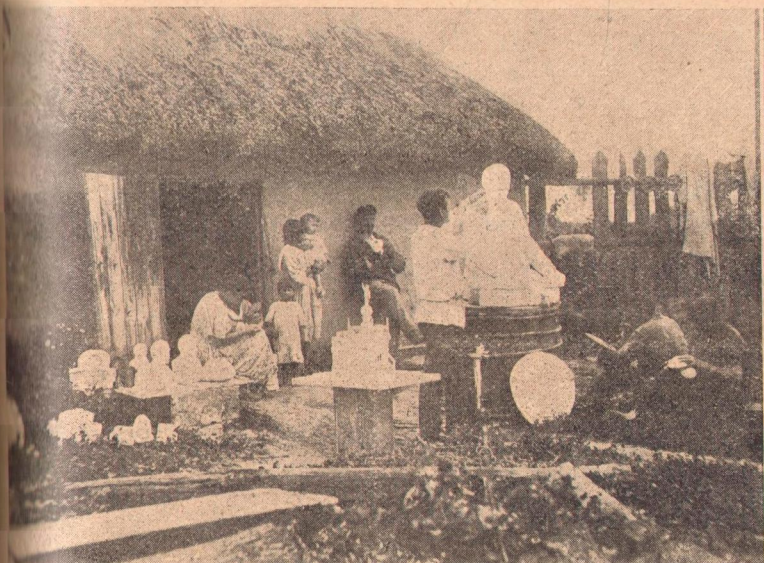

Кінна глиномісилка

Не менш 50 підвід з посудом направляється із Опішні одним полтавським шляхом, що-вечора стоїть дим над Гончарівкою (околиця Опішні), де курять „домни“ — горна. Тут же недалеко й шахти (копальні глини), яких ви можете зразу й не помітити, а побачите лише невеличкі купки сірої глини, що ніби відкілясь навезені. А коли ви підійдете ближче, то побачите невеличкі ями, діаметром до 1 метра, глибиною до 5—8 метрів; зверху ця яма йде прямовисно, а потім поступово поширюється, як ласчик; жадних пристосовань, крім колеса, яке буває біля колодязя, для сполучення з нутром „шахти“ — нема; а коли яма неглибока, то в ямках ями роблять східці, по яких „шахтар“, опираючись руками об стіни, балансує своїм тілом, як акробат, спускається на дно „шахти“, де залягає шар глини. Гончарська глина залягає, приблизно, шостим шаром: чорнозем, жовта глина (льос), глей, зеленувата глина, чорника, а потім вже лежить шар сірої глини. Правда, в тих місцях, де верхні шари змиті, цей шар лежить ближче, а біля річки в березі він лежить майже зверху. Накопана глина витягається відрами на віжках, як вода з колодязя. Коли на дні ями виберуть всю глину, то прокопують ще в глини поземні або похилі ходи — „штольні“ в напрямку покладу глини; звичайно, жадних зміцнень чи підпорок не робиться, а тому „шахтар“ працює завжди під загрозою обвалення і треба досвідного робітника, який би

Вітрина опішнянських кустарних виробів

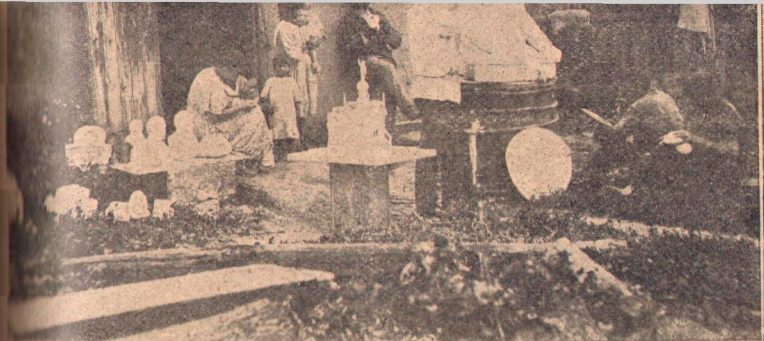

Студія скульптури т. Бабицького

не виводиться в житловому помешканні гончаря, а в негоду або зимою тут же просушується, перед обпалюванням, вироблений посуд.

Найбільше ж зло для гончаря це свинець, що його вживається для полива, яким покривають посуд. Роботу з свинцем (перетирка на жорнах) провадять

запобігти цій небезпеці; між іншим, серед шахтарів є повір'я, що небезпечніші часи для праці у „шахтах“ це північ, південь і на заході сонця, коли земля виграє; один „шахтар“ мене запевняв, що він робив заклеїти щілинах стін „шахти“ і помічав, що в зазначені часи ці заклеїки

Студія скульптури т. Бабицького

Вітрина опішнянських кустарних виробів

запобігти цій небезпеці; між іншим, серед шахтарів є повір'я, що небезпечніші часи для праці у „шахтах“ це північ, південь і на заході сонця, коли земля вигравеє; один „шаhtar“ мене запевняв, що він робив заклеїти щілинах стін „шахти“ і помічав, що в зазначені часи ці заклеїки ривались.

Можливо, що це має де-який зв'язок зі змінами температури, але треба пам'ятати, що кожного року трапляються сумні випадки: то заб'є, то покаже обвалом. Немало шкодить здоров'ю і передчасно надламлює сили шахтаря й та вогкість, в якій доводиться працювати. Раніше ці шахти належали в руках „глиняних королів“, які мали надзвичайно великі прибутки з гончарської глини. Ціна воза глини до війни доходила до 50 коп.; така ціна й зараз, але всі шахти знаходяться в розпорядженні громади. Копальники належать до спілки роб. зел. лісу і застраховані.

Не менш гіркі умови праці й самих гончарів. Виробництво провадиться примітивними засобами, на все село є лише 2-3 кінних глиномісилки; рідко є окреме приміщення для майстерні; замішена вогка глина майже

не виводиться в житловому помешканні гончаря, а в негоду або зимою тут же просушується, перед обпалюванням, вироблений посуд.

Найбільше ж зло для гончаря це свинець, що його вживається для полива, яким покривають посуд. Роботу з свинцем (перетирка на жорнах) провадять жінки й діти. Коли взяти до уваги, що отруєння свинцем йде поволі і поступово руйнує організм, то треба сказати, що це найстрашніший бич для нашого гончаря. Цьому сприяє почасти культурна відсталість і неорганізованість гончарів.

Нещодавно була спроба об'єднати гончарів у спілку кустарів, ввести постачання готового перемеленого свинцю, улаштувати склепи виробів, але це так і залишилось спробою.

Між іншим, в Опішні є чудова гончарна майстерня (колиш земська), яка могла б бути виробничим і культурним осередком для гончарів, куди можна було б закликати кращих спеціалістів, завести показове виробництво різного посуду, заснувати, навіть, музею виробів; але на це бракує організаційних сил.

В. Корж

ЛИСТОПАД

Забув про весни,
Зелений сад —
Іде чудесний
Мій листопад.
Іде—червоний —
Яка краса:
Калини гроно
Вогнем звиса.

Лише і втіхи:
Осіній день.
Вквітчаю віхи
Вінком пісень.
Вквітчаю голі —
Нехай цвітуть:
Колись у полі
Покажуть путь.

Бабусю літо
Твоє плыве!
Піймали діти —
Та не живе.
Піймали: біле —
Пустили знов:
Геть полетіло
Як та любов.

І сум і солодь
У листі діл.
Ах даль і холод
І ніби біль.
Ах, даль далека —
Лазур. Тропа
З твого глека
П'ю—листопад...

М. Рильський

ЕПТАФІЯ

Із низки поезій

„НЕЗДІЙСНЕНІ ЗАДУМИ“

На смерть ішов він радісно... (пісня про Мак-Ферсона).

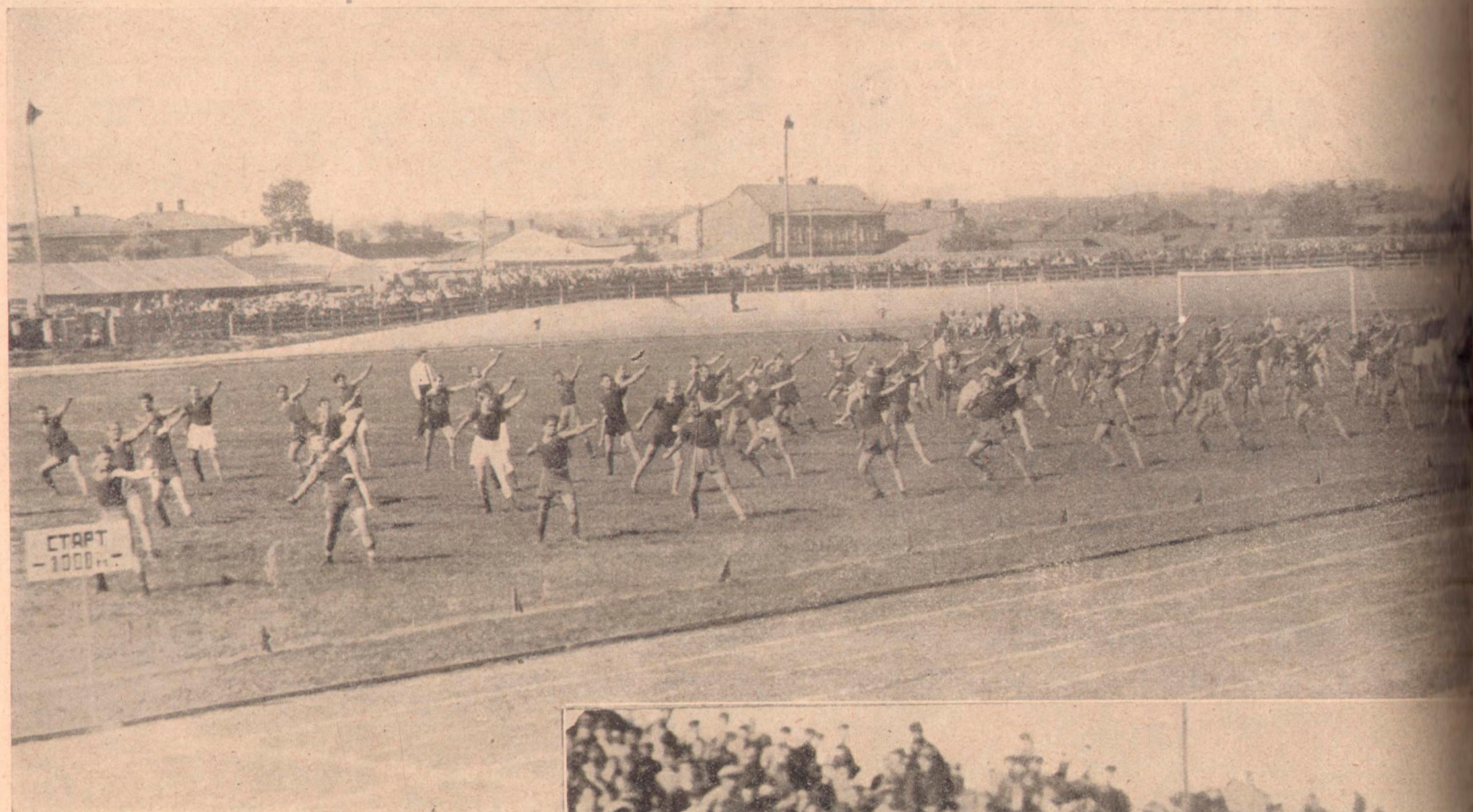
Він був із тих, що люблять коні,
Співаючого базару блиск,
Жіночі пояси червоні
І рук жіночих темний стиск.

Він був із тих, що тільки вміють
Рубать зза правого плеча,
Що над буденністю шаліють
Веселим посвистом бича.

Із тих він був, хто раптом кине
І спів, і коні, і любов,—
І для нещасної людини
Віддасть свою щасливу крор.

І от—коли на смерть ішов він
І вже ступив на ешафот,—
Благословив гусиний гомін
У теплій синяві висот!

ФІЗКУЛЬТУРА Й СПОРТ

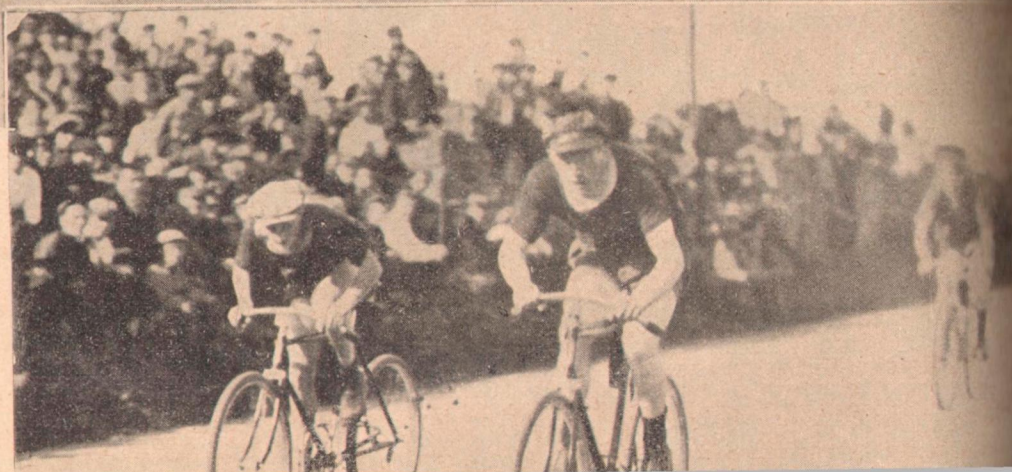

НОВИЙ СТАДІОН

КОЛИСЬ тут б. в порослий бур'яном пустир. Та ось на цім пустирі заворушилися якісь люде з лопатами, полетіли грудки землі... Трудно копати, здежалася земля. На поміч людям заторохтів трактор, роскопуючи землю. Людям лишилося тільки скидати її лопатами в тачки.

З цікавістю дивилися на роботу ВЕКівці, паровозники,—це ж для них робиться, для металістів. Райком стадіон споруджує. По робочім дні сподигимуться сюди спочити, розмнятися, у футбол пограти, поскакати..

Багато перешкод було, зате й спорудили стадіон

НОВИЙ СТАДІОН

КОЛИСЬ тут б, в порослий бур'яном пустир. Та ось на цім пустирі заворушилися якісь люде з лопатами, полетіли грудки землі... Трудно копати, здежалася земля. На поміч людям заторохтів трактор, розкопуючи землю. Людям лишилося тільки скидати її лопатами в тачки.

З цікавістю дивилися на роботу ВЕКівці, паровозники,—це ж для них робиться, для металістів. Райком стадіон споруджує. По робочім дні сподитимуться сюди спочити, розмятися, у футбол пограти, поскакати...

Багато перешкод було, зате й спорудили стадіон на славу—крадого на Україні немає.

Сьогодні відкривається стадіон. Скупувате вересине сонце для такого дня розщеприлось—посилає на землю ясне, тепле проміння. Тісним живим колом остпили глядачі стадіон. Їх більш, як 8.000, звичайно, найбільше металістів. Серед них закордонні гості—делегації англійських гірників і голандської молоді. Навколо оксамитового ясно-зеленого футбольного поля широкою чорною смугою—доріжка для бігу, а за нею, зносячись на поворотах крутими віражами вгору, темно-сірий асфальт велосипедного треку.

Загула спортивна сирена, і на футбольне поле, під бадьорячі звуки маршу, лава за лавою посунули сотні молодих фізкультурників. Тут і легкі атлети й тяжкі, і велосипедисти, футболісти... Ясні червоні сорочки на зеленому килимі поля мов ті маки.

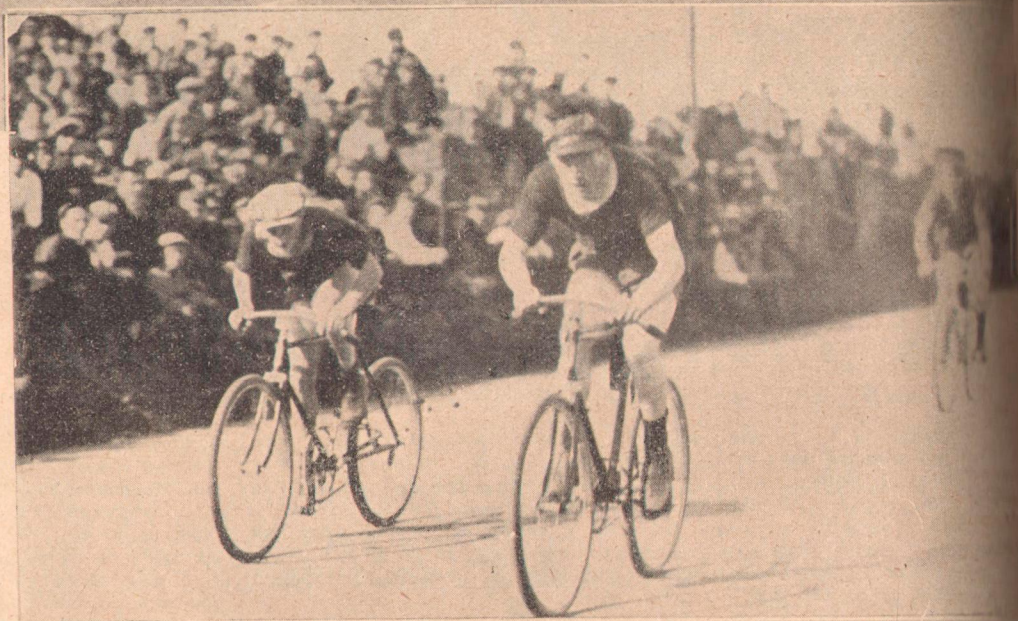
Скінчилася офіційна частина свята, тепер металісти покажуть свої спортивні успіхи. Ладно, ловко, як один, сотня фізкультурників робить вільні рухи. Після них—легко-атлети. 60 метрів пробігли дівчата, потім 100—юнаки. В естафетнім бізі 400 металістів особливо відзначились, пробігли в рекордний для України час 3 хв. 46 сек.

Дуже цікаві були нові для харківців перемоги: перетягання канату. Глядачі живо реагували на всякі хитрощі тої чи іншої команди. Та ось на асфальті треку показалися велосипедисти, поблискуючи на сонці спицями колес.

„Готуйсь!“ Пильно! Марш!—і швидко помчали машини вперед. Найкраще на 1000 метрів пройшов Пікур за 1 хв. 31,5 сек., а на 5000 м.—Голуків—8 хв. 18 сек., а з жіноцтва—Шамай—1000 м. 2 хв. 01 сек.

На зміну безшумним велосипедам на трек виїхали тяжкі шумливі мотоцикли. Під руками вправних спортсменів слухняні машини одмірюють круг за кругом.

„Апотеоз“ дня, звичайно, футбол. Ради нього навіть зібрали цікаву програму. Металісти „в нічию“ зіграли зі збірною Дніпропетровська.

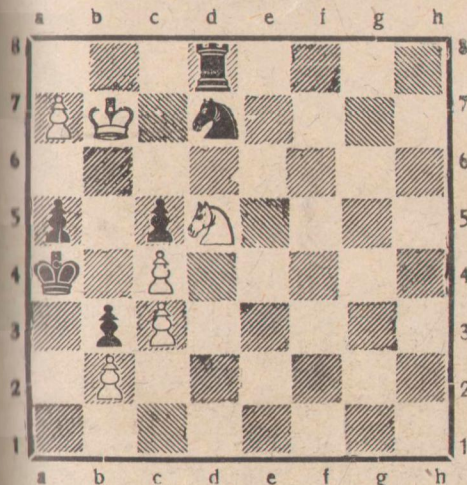

Закордонні гості на спортмайдані: делегація англійських гірників і голандської молоді; праворуч—тов. Буденко та представники профспілок. Угорі—вправи фізкультурників на новому спортмайдані

ШАХИ ТА ШАШКИ

За редакцією І. Л. ЯНУШПОЛЬСЬКОГО.

Завдання № 36. М. Вінера

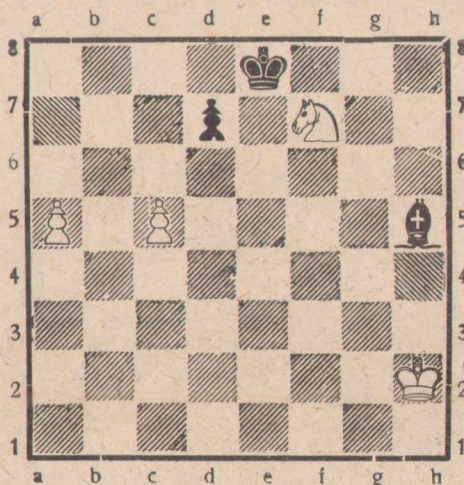

Білі — Кр b7, Кd5, п. a7, b2, c3, c4 (6)

Чорні — Кр a4, Тd8, Кd7, п. a5, b3, c5 (6)

Мат за 3 ходи.

Етюд № 12. Г. Маттісона

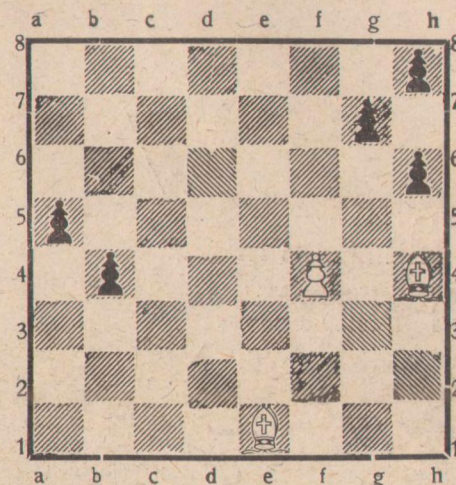

Білі — Крh2, Кf7, п. a5, c5 (4)

Чорні — Кр e8, Ch5, п. d7 (3)

Білі виграють.

Етюд № 30. П. Гехта

Білі — Dd1, h4, ш. f4 (3)

Чорні — Ша5, b4, g7, h6, h8 (5)

Білі виграють

Партія № 52.

Неправильний початок.

Відграно у липні 1926 р. на міжнародному турнірі у Будапешті.

Білі — К. Такач, — Австрія.

Чорні — І. Штейнер, — Угорщина.

c2 — c4	f7 — f5	21. Ф c3 : e5	b7 — b6
К g1 — f3	К g8 — f6	22. С b2 : f6!	К g4 : f6
g2 — g3	e7 — e6 ¹⁾	23. К a4 : b6	С c8 — b7 ⁴⁾
С f1 — g2	c7 — c5	24. Т f1 — d1	Ф d8 — e8
0 — 0	К b8 — c6	25. e4 : f5	С b7 : g2
d2 — d4	c5 : d4	26. Кр g1 : g2	Т a8 — b8
К f3 : d4	К c6 : d4	27. Т d1 — e1	Ф e8 — d8
Ф d1 : d4	С f8 — e7	28. Т e1 : e6	Ф d8 — d2+
К b1 — c3	0 — 0	29. Кр g2 — h3	h7 — h5
b2 — b3 ²⁾	Ф d8 — a5	30. Ф c5 — c2	Т f8 — d8
С c1 — b2	С e7 — c5	31. К b6 — c4	Ф d2 : c2
Ф d4 — d3	a7 — a6	32. Т c1 : c2	Т b8 — c8
a2 — a3	Ф a5 — c7	33. Т e6 : e2	Т d8 — d3

13. С c1 — h6	К e8 — g7	23. Т a1 — f1	К d7 — f6
14. Ф c2 — d2	f7 — f5 ²⁾	24. С f4 — g5	Кр h7 — g6
15. f2 — f4	Т f8 — f7	25. С g5 : f6	Кр g6 : f6
16. g2 — g4!	e5 : f4	26. С e2 : g4	С b7 — c8 ⁴⁾
17. e4 : f5	g6 : f5	27. К b5 — c7	Т a8 — b8
18. Ф d2 : f4	Ф d8 — f8	28. К c7 — e6	С c8 : e6
19. К c3 — b5	f5 : g4	29. d5 : e6	Кр f6 : e6
20. Ф f4 : f7+	Ф f8 : f7	30. Т f1 : f5	С e7 — f6
21. Т f1 : f7	Кр g8 : f7	31. К d3 — f4+	Чорні здались ⁵⁾
22. С h6 — f4	К g7 — f5 ³⁾		

¹⁾ Білі вичікують з боку чорних ходу f7—f5. Коли білі зразу зіграють f2—f4, чорні змінюються пішаками і будуть давити на пункт e4 і на лінію e.

²⁾ Пункт e6 дуже послабшав.

³⁾ Трохи краще було-б 22... h7—h6.

⁴⁾ Якби чорні не грали, вони втрачають фігуру.

⁵⁾ Австрієць відбудув партію міцно і жваво.

Партія № 54.

Партія № 52.

Неправильний початок.

Відіграно у липні 1926 р. на міжнародньому турнірі у Будапешті.

Білі—К. Такач,—Австрія.

Чорні—І. Штейнер,—Угорщина.

c 2 — c4	f7 — f5	21. Ф c3 : e5	b7 — b6
K g1 — f3	K g8 — f6	22. С b2 : f6!	K g4 : f6
g 2 — g3	e7 — e6 ¹⁾	23. K a4 : b6	С c8 — b7 ⁴⁾
С f1 — g2	c7 — c5	24. Т f1 — d1	Ф d8 — e8
0 — 0	K b8 — c6	25. e4 : f5	С b7 : g2
d2 — d4	c5 : d4	26. Кр g1 : g2	Т a8 — b8
K f3 : d4	K c6 : d4	27. Т d1 — e1	Ф e8 — d8
Ф d1 : d4	С f8 — e7	28. Т e1 : e6	Ф d8 — d2+
K b1 — c3	0 — 0	29. Кр g2 — h3	h7 — h5
b2 — b3 ²⁾	Ф d8 — a5	30. Ф c5 — c2	Т f8 — d8
С c1 — b2	С e7 — c5	31. K b6 — c4	Ф d2 : c2
Ф d4 — d3	a7 — a6	32. Т c1 : c2	Т b8 — c8
a2 — a3	Ф a5 — c7	33. Т e6 : e2	Т d8 — d3
b3 — b4	С c5 — e7	34. K c4 — e5	Т c8 : c2
Т a1 — c1	d7 — d6	35. Т c2 : e2	Т d3 : a3
e2 — e4	K f6 — g4	36. Т c2 — c8	Кр g8 — h7
f2 — f4!	Ф c7 — b6+	37. K e5 — q	K f6 — g8
c4 — c5	d6 : c5	38. K g6 — f8+	Кр h7 — h6
K c3 — a4	Ф b6 — d8	39. K f8 — e6	Кр h6 — h7
Ф d3 — c3 ³⁾	С e7 — f6	40. Т c8 — c7	Чорні здалися ⁵⁾ .

¹⁾ Краще 6 3.... d7—d6 4. d2—d4 K b8—c6 і далі e7—e5 і в чорних ніяка гра.

²⁾ Цей хід перешкоджає чорним грати d7—d6, бо білі тоді відповідають С c1—a3.

³⁾ Правильно зіграно. На 20. Ф d3 : d8 Т a8—d8 21. K a4 : c5 чорні виграють 21.... K g4—e3 і т. д.

⁴⁾ Чорні віддають якість сподіваючись мати можливість дужої атаки, але білі відмовляються від цього подарунку.

⁵⁾ Пішак g7 пропадає і в білих на кілька пішаків більше.

Партія № 53.

Індійська

Відіграна 2 липня 1926 р. на міжнародньому турнірі у Будапешті

Білі—Г. Кмох, Австрія.

Чорні—Е. Колле,—Бельгія.

d2 — d4	K g8 — f6	7. d4 — d5	С f8 — e7
c2 — c4	e7 — e6	8. С f1 — e2	0 — 0
K g1 — f3	b7 — b6	9. 0 — 0	e6 — e5
K b1 — c3	С c8 — b7	10. K f3 — e1	K f6 — e8
Ф d1 — c2	c7 — c5	11. K e1 — d3	K b8 — d7
e2 — e4	d7 — d6	12. a2 — a3 ¹⁾	g7 — g6

13. С c1 — h6	K e8 — g7
14. Ф c2 — d2	f7 — f5 ²⁾
15. f2 — f4	Т f8 — f7
16. g2 — g4!	e5 : f4
17. e4 : f5	g6 : f5
18. Ф d2 : f4	Ф d8 — f8
19. K c3 — b5	f5 : g4
20. Ф f4 : f7+	Ф f8 : f7
21. Т f1 : f7	Кр g8 : f7
22. С h6 — f4	K g7 — f5 ³⁾

¹⁾ Білі вичікують з боку чорних ходу f7—f5. Коли білі зразу зіграють f2—f4, чорні змінюються пішаками і будуть давити на пункт e4 і на лінію e.

²⁾ Пуякт e6 дуже послабшав.

³⁾ Трохи краще було б 22... h7—h6.

⁴⁾ Якби чорні не грали, вони втрачають фігуру.

⁵⁾ Австрієць відбув партію міцно і жваво.

Партія № 54.

Іспанська.

Відіграна 3 липня 1926 р. на міжнародньому турнірі у Будапешті.

Білі—Ф. Ятс,—Англія.

Чорні А. Рубінштейн,—Польща.

1. e2 — e4	e7 — e5	9. Т f1 — d1	Ф d8 — e7 ¹⁾
2. K g1 — f3	K b8 — c6	10. d2 — d4!	С c5 — b6
3. С f1 — b5	a7 — a6	11. С c1 — g5	K c6 — d8
4. С b5 — a4	K g8 — f6	12. K f3 — h4	K d8 — e6
5. Ф d1 — e2	b7 — b5	13. K h4 — f5	Ф e7 — e8 ²⁾
6. С a4 — b3	С f8 — c5	14. С g5 : f6	g7 : f6
7. c2 — c3	0 — 0	15. С b3 : e6	Чорні здалися.
8. 0 — 0	d7 — d6		

¹⁾ Краще було б 9... Т f8—e8 і на 10. d2—d4 продовжати 10... e5 : d4 11. c3 : d4 Т e8 : e4 12. С b3 : f7 Кр g8—f8.

²⁾ Помилка, що зразу програє партію; чорні, очевидно, не помітили що після 15.... f7 : e6 16. Ф e2—g4+ Ф e8—g6 17. K f5—e7+ і трається ферзь.

Х Р О Н І К А.

Шахово-шашкова секція Ленінградської губерніяльної ради фізкультури запропонувала ш/ш. секції НРФК України зіграти матч на 10—1 шахівницях.

Закордонні газети повідомляють, що 1927 р. у Буенос-Айресі (Аргентина) відбудеться матч Капабланка—Альохін.

Інтернаціональний шаховий союз (буржуазний) гадає урядити 1927 р. матч-турнір Альохін—Відмар—Німцович.

Чемпіонат Голандії блискуче виграв К. Ейве + 10 з 11.

У Чикаго почався цікавий шаховий турнір, де беруть участь, крім Капабланки, найкращі шахматисти Америки: Маршал, Торре, Марочі, Едуард Ласкер, Шовальтер, Купчик, Хаєс, Яффе, Ропешевський, Фактор, Кашдан і Джонсон.

ВУФКУ

::::: ВСЕУКРАЇНСЬКЕ :::::
ФОТО-КІНО УПРАВЛІННЯ

::::: ОДЕСЬКА КІНО-ФАБРИКА :::::

ВУФКУ

НАЙБЛИЖЧИЙ
:: ВИПУСК ::

ХУДОЖНІЙ
:: ФІЛЬМ ::

МАНДРІВНІ ЗІРКИ

МАНДРІВНІ ЗІРКИ

За твором ШОЛОМ-АЛЕЙХЕМА

: : : : : Сценарій І. БАБЕЛЯ

Кіно-драма
на 7 частин

Режисер—ГРІЧЕР-ЧЕРІКОВЕР
Оператор—ВЕРІГО-ДАРОВСЬКИЙ

В головних ролях—ШОР, ДУ-
БРОВІН, ЛЯРОВ та інші : : : :